

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

28.5.2024 Dnro: EURA 2021/204174/09
02 01 01/2023/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
Matkalla riittävään vanhemmuuteen

Hakijan virallinen nimi
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry

Hakemusnumero
204174

Saapumispäivämäärä
28.05.2024

Alkamispäivämäärä
01.08.2024

Päätymispäivämäärä
31.12.2026

Viranomainen
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus
Pohjois-Savon 5.1 Turvaverkkoja nuorten
tulevaisuuteen kehittämishankehaku

Hakuilmoituksen tunnus
ESAELY-041

Käsittelijä
Niina Maria Suorsa

Toimintalinja
5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi

Erityistavoite
5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Tukimuoto
Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-01183

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Pohjois-Savon hyvinvointialue	Osahankkeen toteuttaja	3221316-6
Kainuun hyvinvointialue	Osahankkeen toteuttaja	3221331-8
Etelä-Savon hyvinvointialue	Osahankkeen toteuttaja	3221315-8

Perustelee, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

ISO palvelee Etelä-Savon (Eloisa), Kainuun, Pohjois-Karjalan (Siun sote) ja Pohjois-Savon hyvinvointialueita. Osaamiskeskuksen ja alueiden yhteiskehittämisellä on pitkä historia: lakisääteistä yhteistyötä on tehty yli 20 vuotta. Esimerkiksi Eloisa ja Kainuun hyvinvointialue ovat olleet osatoteuttajina myös ISON hallinnoimissa EU-rahoitteisissa ISO SOS - osallistuvat asiakkaat ja vaikuttavat kokeilut sosiaalityössä (2018–2019) sekä SOSRAKE-osaamisverkoston (2020–2022) -hankkeissa. Maakuntarajat ylittävä yhteistyö varmistaa asiantuntevan ja innovatiivisen kehittämisotteen sekä alueiden tarpeet ja mahdollisuudet tuntevan vertaistuen.

ISO on hallinnoinut Eloisan, Siun soten, Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja Kosken monialaista lastensuojelua kehittäneen LUMO-hankkeen vuosina 2020–2022 (STM-rahoitus), jossa todettiin vahva tarve ja tahto jatkaa yhdessä lastensuojelun kehittämistä yliaalueellisesti. Tämän ryhmähankkeen tarve on hyvinvointialueiden yhteinen: lastensuojelun omasta keinovalikoimasta puuttuu moniammatillinen vanhemmuuden tuki lastensuojelun asiakasperheille.

ISO toimii ryhmähankkeen päätoteuttajana. Osahankkeiden toteuttajia ovat Eloisa, Kainuun hyvinvointialue ja Pohjois-Savon hyvinvointialue. Hankkeeseen palkataan 11 henkilötyövuotta (kaksi ISOLle, kolme/osahanke). Ryhmähankkeessa on kaikille yhteiset kehittämisteemat ja -prosessit, työpaketit ja sisällöt. ISO johtaa, koordinoi ja yhteensovittaa osahankkeiden yhteiskehittämistä sekä vastaa tutkimuksellisesta ja muusta asiantuntijatuesta. Osahankkeiden moniammatilliset hanketiimit vastaavat omista hankekokonaisuuksistaan ja osallistuvat ISON fasilitoimaan yhteiskehittämiseen. Alueiden moniammatilliset kehittäjätiimit ja niistä ISON johdolla muodostuva hanketyöryhmä mahdollistavat systemaattisen kokemusten vaihdon ja toisilta oppimisen. Työn tukena ovat ISON ja osahankkeiden omat verkostot ja asiantuntijaryhmät sekä yhteistyökumppanihakkeet.

Lastensuojelun kehittäminen yli organisaatio- ja aluerajojen on valitettavasti vielä valtakunnallisesti vakiintumatonta. Tässä osaamiskeskus koordinoi alueensa osahankkeiden kehittämistyötä, kokoaa tehtyä työtä ylimaakunnallisesti ja tuo kehittämistyöhön laajemmat tutkimuksellisen kehittämistoiminnan sekä osaamisen vahvistamisen näkökulmat. Kehittämiselle tulee omaa organisaatiota laajempi ja monipuolisempi tuki ja peilauspinta, mutta hankekokonaisuus on kuitenkin päähakijan hallussa. Hankkeen kokeilut ja toimenpiteet toteutetaan siten, etteivät ne tarpeettomasti kuormita organisaatioiden perustoimintaa.

Hankkeen toteuttajat muodostavat tässä harvinaislaatuisten lastensuojelun monialaisen erityisosaamisen kehittäjäekosysteemin: kukaan ei pystyisi toteuttamaan teemoiltaan ja työpaketeiltaan vastaavan laajuista moniammatillista kehittämistyötä yksin. Lastensuojelun palveluissa tehtävät innovatiiviset kokeilut sekä erityisosaamisen vahvistaminen yhdistyvät hankkeessa niin, että jokaisella osahankkeella on tärkeä osansa, mutta kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa.

Lastensuojelun kehittämiseksi tarvitaan laajaa alueellista väestöpohjaa. Kehittämistyön tutkimuksellinen tuki ja systemaattinen vaikuttavuuden arvioinnin vahvistaminen ovat välttämättömiä. Laajempi alue ja useampi samanaikaisesti toimiva kehittäjätiimi mahdollistavat monipuolisemmat kokeilut ja aineistot, joiden pohjalta tuloksia ja niiden vaikuttavuutta on mahdollista tarkastella. Kehittämistyön vaikuttavuutta arvioidaan tutkimuksellisesti koko hankkeen ajan, ja tässä hyödynnetään myös opinnäyteyhteistyön mahdollisuudet ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Matkalla riittävään vanhemmuuteen -ryhmähanke toteutetaan yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO, päätoteuttaja) sekä Etelä-Savon, Kainuun ja Pohjois-Savon hyvinvointialueiden osahankkeiden kesken. Hankkeen tarkoitus on vahvistaa riittävän hyvän vanhemmuuden edellytyksiä lastensuojelun asiakasperheissä. Tehtävänä on kehittää lastensuojelun moniammatillista osaamista ja keinoja, joilla jokaista vanhempaa voitaisiin tukea toimimaan riittävän hyvin lastensa hoidossa, huolenpidossa ja kasvatuksessa. Tällä

hetkellä lastensuojelun omasta keinovalikoimasta puuttuu tärkeä asiakasperheille tarjottava moniammatillinen vanhemmuuden tuki ja siihen liittyvä ammattilaisten erityisosaaminen.

Tausta:

Suomessa kodin ulkopuolelle sijoitetaan yhä enemmän lapsia. Hankealueella määrät ovat maan keskiarvoa suurempia. Sijoitus on kallis toimenpide, joka ei aina ratkaise perheiden ongelmia. Lastensuojelun avohuollon asiakkuudet ovat valtakunnallisesti yleisimpiä Etelä- ja Pohjois-Savossa, joissa myös kiireellisesti sijoitettujen lasten osuus on keskimääräistä korkeampi. Kainuusta löytyvät koko maan keskiarvoa suuremmat lastensuojeluilmoitusten määrät. Lastensuojeluilmoitukset kohdistuvat erityisesti yli 13-vuotiaisiin ja kiireellisten sijoitusten osuus painottuu nuoruusikään. Itä-Suomessa taustalla korostuvat lasten ja vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat.

Toteutus:

Ryhmähanke toteutetaan ajalla 1.8.2024–31.12.2026. Kehittämisteemat, työpaketit ja sisällöt ovat kaikille yhteiset. ISO johtaa hanketta, koordinoi ja yhteensovittaa osahankkeiden yhteiskehittämistä sekä vastaa kehittämistyön tutkimuksellisesta asiantuntijatuesta. Osahankkeet vastaavat omista kokonaisuuksistaan ja osallistuvat yhteiskehittämiseen. Ryhmähanke vastaa erityistavoitteen 5.1 strategisiin painopisteisiin 1–2 (12–17-vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen lastensuojelun avohuoltoa kehittämällä sekä koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa).

Hankkeen tavoitteet:

1. Uudistaa monialaisen yhdessä työskentelyn tapoja sekä kehittää työntekijöiden ja asiakkaiden verkostoihin jalkautuvan moniammatillisen tiimin toimintarakenteita ja työskentelyä
2. Tuoda lastensuojelun henkilöstölle ja yhteistyökumppaneiden monialaiselle verkostolle osaamista, konkreettisia toimintamalleja, työvälineitä ja mittareita perheiden kanssa työskentelyyn ja vaikuttavuuden arviointiin
3. Edistää lasten, nuorten ja vanhempien osallisuuden vahvistumista ja luoda suunnitelmallista lastensuojelun kokemusasiantuntijatoimintaa hyvinvointialueille

Kohderyhmä:

Hankkeen kohderyhmänä ovat hyvinvointialueiden lastensuojelun toimijat ja yhteistyökumppanit, kuten päihde- ja mielenterveyspalvelut sekä vanhemmuuden tuen muut mahdolliset toteuttajat (mm. kunnat ja kolmas sektori). Etäyhteyksillä ja digitaalisilla välineillä varmistetaan koko hankealueen kattava kehittämistuki. Vaikuttavuutta arvioidaan ja kehitetään FIT- ja 3X10Dvaikuttavuusmittareiden ja tutkimuksellisesti myös opinnäytteiden avulla.

Toiminta:

Hankeaikana kehitetään moniammatillisen tiimin (=kehittäjäsosiaalityöntekijä/-sosionomi, -perheterapeutti sekä -sairaanhoitaja) toimintarakenteita ja työskentelyä sekä monialaisia toimintakäytäntöjä. Osaamista, tietoa ja välineitä tuodaan tukea tarvitsevien perheiden luo erillisiin palveluihin lähettämisen sijaan. Hanketyö kohdentuu tilanteisiin, kun pohditaan sijoitusta, lapsi on jo sijoitettu avohuollon tukitoimena/kiireellisesti tai harkitaan perheiden jälleenyhdistämistä. Työntekijöiden osaamista vaikuttavista toimintamalleista ja mittareista kehitetään omaan työhön kytkeytyvien oppimiskokonaisuuksien avulla. Lisäksi vahvistetaan suunnitelmallista kokemusasiantuntijatoimintaa ja sen edellyttämiä rakenteita hyvinvointialueilla.

Tulokset:

Hankkeen tuloksena lastensuojelun moniammatillinen osaaminen, yhteistyö, toimintamallit sekä toimintakulttuuri kehittyvät siten, että kiireellisiin ja kalliisiin lastensuojelun toimenpiteisiin turvaututaan jatkossa yhä harvemmin. Toisaalta tarvittavat toimenpiteet onnistutaan yhä useammin kohdentamaan oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti siten, että myös palvelujen kustannusnousua on mahdollista hillitä.

Hankkeen toimenpiteet

ISON osahankkeessa on viisi työpakettia, muilla osahankkeilla neljä.

ISON hankepäällikön ja hankekoordinaattorin työ kohdentuu kaikkiin ISON työpaketteihin sekä jokaisen osahankkeen kaikkien työpakettien toteutuksen tukeen.

TP1 Moniammatillinen tiimi vanhemmuuden tueksi

Kullekin hyvinvointialueelle (3) palkataan moniammatillinen hanketiimi (kehittäjäsosiaalityöntekijä/-sosionomi, -perheterapeutti ja -sairaanhoitaja). Alueelliset hanketiimit muodostavat toiminta-alueen yhteisen hanketyöryhmän, joka työskentelee koko hankeajan. ISON

hankepääällikkö johtaa hanketyöryhmää ja vastaa yhteiskehittämisen asiantuntijatuesta.

Kehittämistuki hyvinvointialueille

- Kunkin alueen hanketiimin omat säännölliset tapaamiset 1–4 krt/kk

- Paikallisen kehittämisen ja kokeilujen sparraus

- Moniammatillisten tiimien lähiesihenkilöille kohdennettu yhteinen jaetun johtamisen

oppimisprosessi koko hankeajalle tukemaan toimintamallien juurruttamista

Tuotos: Moniammatillisen vanhemmuuden tuen toimintamallit/tiimit jokaisella hyvinvointialueella

TP2 Työntekijöiden osaamisen vahvistaminen

Työpaketissa tuodaan erityisosaamista perheiden kanssa työskentelyyn sekä ajankohtaisten

ongelmien ja ilmiöiden tunnistamiseen. Pohjana on osaamiskartoitus, ISO valmistelee ja

toteuttaa syyskaudella 2024. Kartoitus tehdään Webropol-kyselynä, joka jaetaan hanketiimien

ja esihenkilöiden kautta sosiaalityöntekijöille, sosionomeille ja muille lastensuojelussa toimiville

ammattilaisille hyvinvointialueilla (n. 400). Keräämme tietoa vanhemmuustyössä tarvittavien

osaamisen tasosta ja tarpeista teemoittain (mm. systeemisen työn osa-alueet, traumatietoisuus,

mentalisaatio, päihteet ja mielenterveys, osallisuus, vuorovaikutus, mittarit). ISO tekee kartoituksesta julkaisun,

joka toimii myös nykytilanteen kuvauksena, ja johon osaamisen vahvistumista voidaan peilata ja muuttuvia

osaamistarpeita suhteuttaa.

ISON johdolla kartoituksen pohjalta valikoiduista teemoista suunnitellaan, valmistellaan ja

järjestetään alueiden kanssa räätälöity osaamisen vahvistamisen kokonaisuus. Tämä koostuu

koulutus-, valmennus-, työpaja-, yhteiskehittämis-, mentorointi- ja muista ohjaustapaamisista. Huomioimme

moniammatillisen johtamisen/esihenkilötyön osaamistarpeet työpaketissa.

ISON osallistujien tavoitemäärät: 2025 kevätkausi 92, syyskausi 102, 2026 kevätkausi 122,

syyskausi 142.

Tuotokset: osaamiskartoitus 2024 (julkaisu viim. kevätkausi 2025), vähintään 20 tilaisuutta,

temaattiset oppimiskokonaisuudet Howspace-alustalla jatkossa hyödynnettäväksi

TP3 Mittarit asiakastyön tukena

Hankkeeseen on ennalta valittu FIT ja 3X10D, jotka mittaavat asiakkaan tilanteen

yleiskuvaa, asiakkaan kokemusta omasta hyvinvoinnista ja sen muutoksista sekä hänen

kokemustaan työskentelystä ja yhteistyösuhteesta. Mittareita käytetään hyvinvointialueiden

lastensuojelun asiakastyössä.

Mittareilla tuodaan esiin asiakas- ja kehittämistyön vaikuttavuutta. Hyvinvointialueet voivat

kokeilla muitakin lupaavia mittareita.

ISON osallistujien tavoitemäärät: syyskausi 2025 74, kevätkausi 2026 84, syyskausi 74.

Tuotokset: ~10 tilaisuutta, mittarikokeilut, mittarit jäävät käyttöön hyvinvointialueille.

TP4 Kokemusasiantuntijuus kehittämistoiminnan osana

Kokemusasiantuntijat osallistuvat säännöllisesti hanketyöryhmän työskentelyyn (n. 1krt/

kk) ja ovat mukana koko hankeajan. Näin saamme työhön asiakasnäkökulmaa sekä

tietoa ja osaamista kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisestä ja asiakasvaikuttavuuden

lisäämisestä. Olemme sopineet saavamme kokemusasiantuntijoita SOS-lapsikylän kautta, ja

muita mahdollisia kumppaneita ovat esim. Pesäpuu ja alueelliset järjestöt.

Tuotokset: alueelliset kokemusasiantuntijatoiminnan muodot ja rakenteet

TP5 ISON hallinnointi ja hankeviestintä yhteiskehittämisen tukena

Koko hankkeen viestintäilme sekä yhteiset materiaalit ja julkaisut ovat vastuullamme. Viestintä on

kaikkien hanketyöntekijöiden tehtävä, ja ryhmähankkeen toteuttajat viestivät hankkeesta omissa

viestintävälineissään.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen työpaketit:

TP1: Moniammatillinen tiimi vanhemmuuden tueksi

Toimenpiteet:

Hanketiimi (50% kehittäjäsosionomi, 50% -sairaanhoitaja, 100% -sosiaalityöntekijä

(koordinaatiovastuu) ja 100% -perheterapeutti) kehittämään monialaisen yhteistyön rakenteita

ja käytänteitä sekä moniammatillisen vanhemmuuden tuen toimintamallia. Tiimi mallintaa

moniammatillista yhteistyötä ja vanhemmuuden tukea tilanteisiin, kun pohditaan sijoitusta, lapsi

on jo sijoitettu avoimuuden tukitoimena/kiireellisesti tai harkitaan perheiden jälleenyhdistämistä.

(syyskuu 2024)

1.2 Kehitetään moniammatillisen vanhemmuuden tuen toimintamalli tiiviissä yhteistyössä

lastensuojelun henkilöstön ja monialaisen verkoston kanssa

1.3 Kehitetään lastensuojelun moniammatillisen yhteistyön rakenteita ja muodostetaan

monialaisen vanhemmuuden tuen verkosto. Kehittämistyön myötä monialainen yhteistyö ja

jaettu tekeminen lisääntyy erityisesti vanhemmuuden tuen toteuttamisessa. Tarkoitus on luoda

perheiden tueksi uudenlaisia yhteistyörakenteita lastensuojelun ja yhteistyöverkoston, erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhdyspinnoille.

Hanketiimin toimintamalli: Vanhemmuuden tukea kehitetään suhteessa lastensuojelun yksilö ja perhekohtaisen työskentelyn käytännössä ilmeneviin tarpeisiin sekä työskentelymahdollisuuksiin. Hanketiimi tukee lastensuojelun asiakastyön toimintaedellytyksiä perheen tuen tarpeita

vastaavan tuen muodostamisessa ja toteuttamisessa, hyödyntäen moniammatillista yhteistyötä, uusia toimintamalleja, tuen toteuttamisen tapoja sekä välineitä (esim. yhteinen suunnitelma).

Hanketiimin lastensuojelun prosesseihin kohdentamisen käytänteet muodostetaan yhteistyössä lastensuojelun toimijoiden kanssa (esim. konsultointi toimijoille, asiakaskohtaisen vanhemmuuden tuen prosessin valmennus, 1–5 suunnittelu- tai arviointitapaamista).

Kehittämistyö asiakasprosesseissa käynnistyy lastensuojelun pyynnöstä ja sosiaalityöntekijä vastaa lapsen ja perheen tuen tarpeen sekä tarvittavien palvelujen tarpeen arvioinnista ja järjestämisestä; vastaavasti kunkin palvelun ja tuen toteuttamisesta sekä siihen sisältyvistä lakisääteisistä velvoitteista vastaa kunkin palvelun ja tukitoimen toteuttaja (nk. viranomaisrooli). Hanketiimi osallistuu asiakaskohtaisen vanhemmuuden tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen, toimii yhteistyössä valmennuksellisessa sekä uusia näkökulmia ja mahdollisuuksia tarjoavassa sekä kehittävässä roolissa. Tiimi järjestää hankeaikana yhteiskehittämistilaisuudet (5–8 á 0,5pv), joihin osallistuvat lastensuojelun toimijat ja/tai monialainen verkosto. Hanketiimi työskentelee asiakaskohtaisissa prosesseissa 1–5 tapaamisen jatkumoina, tavoitteena, että tiimin tukea ohjataan väh. 10 perheen käyttöön.

Tuotokset: Moniammatillisen vanhemmuuden tuen toteuttamisen toimintamalli; ammattilaisen vanhemmuuden tuen työkalupakki; lastensuojelun ja moniammatillisen verkoston mallinnettu yhteistyörakenne vanhemmuuden tukemisessa.

TP2: Työntekijöiden osaamisen vahvistaminen

Toimenpiteet

2.1 Tunnistetaan vanhemmuuden tukemiseen liittyvä osaaminen, sen kehittämistarpeet sekä teoreettisen tiedon lisäämisen tarve; 2–4 työpajaa lastensuojelun henkilöstölle ja mahdollisuuksien mukaan 1–2 monialaiselle verkostolle (väh. 30–60 eri osallistujaa) sekä osallistuminen ISON osaamiskartoitukseen

2.2 Toteutetaan kohdennettuja toimenpiteitä uudenlaisten toimintamallien ja -menetelmien käyttöönottoon sekä monialaisen yhteistyön toteuttamiseen;

valmennukselliset sisällöt pilotoitavista toimintamalleista ja -menetelmistä sekä monialaisen yhteistyön toteuttamisesta Pohjois-Savossa (väh. 120 eri osallistujaa)

2.3 Koulutettuja työ- ja toimintamalleja viedään kehittäjätiimin tuella suoraan käytännön työssä hyödynnettäväksi (normatiivinen oppiminen) ja osana kehittämisprosessia hyödynnettävyyden sekä osaamisen osalta arvioitavaksi (syksy 2025-hankkeen loppuun saakka); käytännön kokeilut asiakaskohtaisissa moniammatillisen tuen kehittämisprosesseissa (kokeiluissa väh. 30–40 asiakasprosessia)

Osaamisen vahvistamisen malli: Pohjois-Savossa hyödynnetään jo lastensuojelun systeemistä toimintamallia. Kehittäjätiimin tuella vahvistetaan myös systeemisen toimintamallin mukaista monialaista osaamista sekä lastensuojelun ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden tuottaman tuen yhteensovittamisen osaamista systeemisen työskentelyn periaatteiden mukaisesti.

Tiimi järjestää hankeaikana 3–5 á 0,5pv osahankkeen tilaisuutta, joihin osallistuvat lastensuojelun toimijat ja/tai monialainen verkosto. Tavoite saada väh. 100 eri osallistujaa lastensuojelusta hanketiimin järjestämiin toimenpiteisiin

Tuotokset: Vanhemmuuden tuen osaamiskartta ja/tai osaamisen kehittämisen tiekartta, monialaisen vanhemmuuden tuen kohdennettua koulutusmateriaalia myös myöhemmin osana henkilöstön osaamisen kehittämistä hyödynnettäväksi

TP3: Mittarit asiakastyön tukena

3.1 Laaditaan mittarikokeilujen käytänteiden toteutussuunnitelma yhdessä osallistujien kanssa ja perehdytetään henkilöstöä mittareiden käyttöön

3.2 Kehitetään mittareiden käyttöä osana vanhemmuuden tuen toimintamallien kehittämistä sekä toteutetaan mittarikokeiluja.

3.3 Arvioidaan pilotoinnin perusteella käyttöön kokeiltujen mittareiden hyödynnettävyyttä ja lisäarvoa moniammatillisen vanhemmuuden tuen toteuttamisessa.

TP4: Kokemusasiantuntijuus ja vertaistoiminta osana lastensuojelun palvelumuotoilua.

4.1 Luodaan Pohjois-Savoon toimintamalli kokemusasiantuntijuuden hyödyntämiseksi osana vanhemmuuden tuen kehittämistä

4.2 Kehitetään vanhemmuuden tukea yhteistyössä kokemusasiantuntijoiden kanssa

4.3 Mallinnetaan tapa toteuttaa vertaistukea hyödyntäviä toimintamalleja osana vanhemmuuden

tukeen käytettävissä olevia tukitoimia ja palveluita lastensuojelun palveluverkostossa; kehitetään mallia yhdessä hanketoimijoiden kanssa.

Lisätietoja hakemuksesta

Etelä-Savon hyvinvointialueen työpaketit:

1. Moniammatillinen tiimi vanhemmuuden tueksi

Eloisaan luodaan moniammatillinen tiimi (kehittäjäosionomi, -perheterapeutti ja -sairaanhoitaja), joka toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaan systeemisten tiimien kanssa. Tiimit mallintavat moniammatillista vanhemmuuden tukea lastensuojelun asiakasperheille: kehittävät, kokeilevat, pilotoivat ja juurruttavat uutta toimintamallia lastensuojelun asiakastyössä tutkimuksellisesti peilaten. Tiimit eivät tee viranomaistyötä, vaan asiakastyössä toteutettavaa hanke- ja kehittämistyötä, joka liittyy myös muihin hankkeen osa-alueisiin (menetelmien ja mittareiden kokeilu, vaikuttavuuden arviointi). Myös kokemusasiantuntijuuden ja vertaistuen roolia vanhemmuuden tuessa selvitetään.

2. Työntekijöiden osaamisen vahvistaminen

Työpaketissa tuodaan lastensuojelun henkilöstölle ja monialaiselle verkostolle uutta erityisosaamista ja vaikuttavia toimintamalleja, menetelmiä ja välineitä perheiden kanssa työskentelyyn, vanhemmuustyöhön sekä ajankohtaisten ongelmien ja ilmiöiden tunnistamiseen. Osaamistarpeet kartoitetaan yhteistyössä muiden hanketoteuttajien ja ISON kanssa ja suunnitellaan alueen tarpeisiin vastaavat koulutukset, valmennukset, työpajat, yhteiskehittäminen ja muut oppimisen kanavat. Tiimi tukee työntekijöitä uuden osaamisen käyttöönotossa. Kartoitukseen osallistuu lastensuojelun koko henkilöstö (n. 120 työntekijää). Soveltuvien osin kartoitetaan myös hankkeeseen osallistuvien mielenterveys ja riippuvuuspalvelujen työntekijöiden osaamistarpeet (n. 30–50 työntekijää).

3. Mittarit asiakastyön tukena

Kokeiluun on valittu ensisijaiseksi mittariksi Feedbackinformed Treatment (FIT).

Hankkeen aikana voidaan kokeilla myös muilla alueilla käytössä olevaa 3X10D-mittaria.

4. Kokemusasiantuntijuus kehittämistoiminnan osana (2024-2026)

Eloisassa toimitaan aktiivisesti kokemusasiantuntijoiden kanssa. Aluksi rekrytoidaan hyvinvointialueelle kokemusasiantuntijoita (syyskausi 2024), jotka osallistuvat kehittämisen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin sekä tuovat asiakasnäkökulmaa työntekijöiltä vaadittavaan osaamiseen.

Hyödynnetään jo olemassa olevia lastensuojelun kokemusasiantuntijoita aikaisemman hankkeen pohjalta (2-3).

Kainuun hyvinvointialueen työpaketit:

Työpaketti 1. Moniammatillinen tiimi vanhemmuuden tueksi

Toimenpide 1.1: Hanketiimin muodostavat kehittäjä-perheterapeutti, kehittäjä-(mielenterveyden/päihdehoidon) sairaanhoitaja sekä kehittäjäosionomi

(koordinaatiovastuu). Hanketiimiläiset toimivat hankkeessa toimintatapojen kehittäjinä, uusien työkalujen, menetelmien ja toimintatapojen pilotoijina uudella työtavalla, asiakastyössä/asiakkaiden kanssa.

Toimenpide 1.2: Kehitämme ja pilotoimme intensiivisen vanhemmuuden

tuen toimintamallia. Hanketiimi vastaa hankesuunnitelman tarkentamisesta Kainuun osalta mm. vanhempien tuen tarpeet ja hanketiimin toimimisen raamit Kainuussa (syyskuu 2024). Tarkennukset tehdään yhdessä Kainuun sosiaali- ja perhepalvelujen lastensuojelun esihenkilöiden kanssa (esihenkilöitä 3-5, työntekijöitä määrittelyssä tarvittaessa).

Tiimi toteuttaa perheterapeutista vanhemmuuden tukea sekä antaa vanhemmille käyttöön toimintamalleja ja työkaluja vanhemmuuden tueksi (esimerkiksi neurokirjon tai kehitysvammaiset lapset/nuoret, päihdeongelmat). Hanketiimi voi työskennellä myös jo sijoitetun lapsen/nuoren kanssa tavoitteena mahdollistaa kotiin palaaminen. Hanketiimi voi jalkautua perheiden luokse tarpeen mukaisesti 1-4 krt/viikko. Tukiprosessit käynnistyvät lastensuojelun pyynnöstä, lastensuojelu on koko ajan mukana ja lastensuojelun viranomaisella säilyy lapsen omatyöntekijyyden rooli. Hanketiimi ei tee viranomaistyötä eikä lakisääteistä lastensuojelutyötä, esimerkiksi lausuntoja tai arviointeja.

Toimenpide 1.3 Koko ajan: Vahvistamme vanhemmuutta luomalla uudenlaisia

yhteistyörakenteita lastensuojelun sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden toimijoiden kanssa lapsen ja perheen arkeen, kokeilemalla vaikuttavia menetelmiä yhteisasiakkuuksissa ja luomalla

pysyvät toimintamallit vanhemmuuden arviointiin ja vanhemmuuden tuen työhön. Teemme yhteiskehittämistä sekä Kainuun alueen sisällä että koko hankkeen alueella.

Työpaketti 2. Osaamisen vahvistaminen

Toimenpide 2.1. Osallistumme ISON toteuttamaan osaamistarpeen kartoitukseen sekä koulutuksiin, kohderyhmänä lastensuojelun työntekijät (34 hlö), syksy 2024.

Toimenpide 2.2 Vahvistamme Kainuun alueen sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta

tekevien työntekijöiden (minimi 34 työntekijää) osaamista hankkeen yhteisillä koulutuksilla ja näin hankkeessa kehitettävä toiminta juurtuu arjen työntekijöiden työhön sujuvasti. Koulutusta: a) intensiivisen tuen/tiimin toimintatavasta ja perusteista (systeminen työote) (22hlö), b) käytettävistä työkaluista (34), c) uusista kokeiltavista mittareista (34), d) kokemusasiantuntijatoiminnasta(34), e) moniammatillisesta kirjaamisesta (34). Lastensuojelun haasteiden moninaisuuden vuoksi, hankkeen aikana voi nousta uusia osaamisen tarpeita, joihin tarvitaan koulutusta.

Työpaketti 3. Mittareiden kokeileminen sekä vaikuttavuuden arviointi

Toimenpide 3.1 Hanke vahvistaa lastensuojelun mittariosaamista. Kokeiluun on valittu Feedbackinformed Treatment (FIT) ja 3X10D-elämäntilannemittari. Mittareita

käytetään kaikissa hanketiimin toteuttamissa pilotoitintapauksissa (15-20 perhettä) sekä vähintään 10 % muussa lastensuojelussa.

Toimenpide 3.2 arvioimme vanhemmuuden tuentiimin (hanketiimin) ja

toimintamenetelmän kustannustehokkuutta/tuloksellisuutta. Arvio tehdään yhdessä lastensuojelun esihenkilöiden kanssa.

Työpaketti 4. Kokemusasiantuntijat

Toimenpide 4.1 Rekrytoidaan Kainuun alueen kehittämiseen ja hankkeen

toteuttamiseen mukaan kokemusasiantuntijoita: vanhempia ja lapsia/nuoria 2-6 henkilöä.

Kokemusasiantuntijat osallistuvat hankkeen ja toimintamallien suunnitteluun (täsmentämään perheiden tarpeita), toteuttamiseen ja arviointiin säännöllisesti ja suunnitelmallisesti yhteisissä hankkeen työkokouksissa (1krt/kk). Kokemusasiantuntijat ovat mukana lastensuojelun arvonnulomisprosessissa tunnistamassa hyötyjä ja haittoja kehittämistyössä sekä tuomassa näkemyksensä siihen, miten palvelu voisi olla vaikuttavaa ja mitkä ovat näiltä osin asiakasarvon keskeisiä tekijöitä. Hankkeessa kehitetään kokemusasiantuntijatoiminnan rakenteita ja toimintamalleja, esimerkiksi vertaistukitoimijana osana lastensuojelua. Vertaistoiminnan kehittäminen edellyttää lainsäädännöllisen ja eettisen pohdinnan lisäksi toimintamallin kuvaamista sekä reunaehtojen laatimista. Hankkeen aikana vahvistetaan lastensuojelun työntekijöiden osaamista kokemusasiantuntijoiden käyttämiseksi ja vertaistuen hyödyntämiseksi. Pilotoidaan mahdollisesti yksilötyöskentelyä, jossa lastensuojelun asiakas voi itsenäisesti, omasta aloitteestaan tavata kokemusasiantuntijaa tarpeen mukaisesti. Hanketiimi suunnittelee kokemusasiantuntijatoiminnan ennakkoon vuodeksi kerrallaan (esim. työskentely työpajoissa, pilotointi). Tavoitteena on kokemusasiantuntijoiden sitoutuminen koko hankkeen ajaksi.

-Hankkeen nimi on muuttunut. Aiempi työnimi oli Varikko.

-Tuotosindikaattorit: ISO 406 työssä olevaa, Pohjois-Savon HVA 241 työssä olevaa, Etelä-Savo 131 työssä olevaa ja Kainuu 34 työssä olevaa.

-Tulosindikaattorina julkisten palveluiden laatu kaikilla.

Työntekijäresurssit

ISO: Hankepäällikkö (kokoaikainen) ja (kokoaikainen) hankekoordinaattori

P-S hyvinvointialue: Kehittäjä-sosiaalityöntekijä (kokoaikainen), Kehittäjä-perheterapeutti (kokoaikainen), Kehittäjä-sairaanhoitaja (osa-aikainen 50 %), Kehittäjä-sosionomi (osa-aikainen 50 %)

E-S hyvinvointialue: Kehittäjä-sosiaaliohjaaja (kokoaikainen), kehittäjä-perheterapeutti (kokoaikainen), mielenterveys- ja päihdetyön kehittäjä-sairaanhoitaja (kokoaikainen)

Kainuun hyvinvointialue: Kehittäjä-perheterapeutti (kokoaikainen), kehittäjä psykiatrian tai päihdehoidon sairaanhoitaja (kokoaikainen), kehittäjä-sosiaaliohjaaja (kokoaikainen).

EU- ja valtion rahoituksen jakautuminen Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n osalta maakunnittain:

Pohjois-Savo: 117 249,33 €

Etelä-Savo: 117 249,33 €

Kainuu: 117 249,33 €

Hyvinvointialueiden EU- ja valtiontuki (80 %):

Pohjois-Savon hyvinvointialue: 551 726 €
 Etelä-Savon hyvinvointialue: 460 511 €
 Kainuun hyvinvointialue: 476 945 €

Haettava ESR- ja valtiontuki (80 %)kokonaisuudessaan alueittain:
 Pohjois-Savo: 668 975,33 €
 Etelä-Savo: 577 760,33 €
 Kainuu: 594 194,33 €

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Kainuu

Kunnat

Enonkoski, Hirvensalmi, Hyrynsalmi, Iisalmi, Joroinen, Juva, Kaavi, Kajaani, Kangasniemi, Keitele, Kiuruvesi, Kuhmo, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Mikkeli, Mäntyharju, Paltamo, Pertunmaa, Pieksämäki, Pielavesi, Puolanka, Puumala, Rantasalmi, Rautalampi, Rautavaara, Ristijärvi, Savonlinna, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Sotkamo, Sulkava, Suomussalmi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	1 643 688	1 643 688	0
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	657 474	657 474	0
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	2 301 162	2 301 162	0

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	1 840 930	1 840 930	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	372 295	372 295	16 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	87 937	87 937	4 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	0	0	0 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	2 301 162	2 301 162	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

-Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa toimintalinjan 5. erityistavoitetta 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen. Hanke kohdistuu erityistavoitteen sisältöihin lastensuojelun palvelun laadun, monialaisuuden, henkilöstön osaamisen ja toimijoiden osallisuuden edistäminen.

-Hankkeen toimenpidepaketit on suunniteltu maakuntien tarpeet huomioiden.
Pisteet 22/37.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen rahoituskokous 18.10.2023
Etelä-Savon hankeryhmän kokous 10.11.2023
Pohjois-Savon hankeryhmän kokous 4.12.2023
Etelä-Savon ELY-keskuksen rahoituskokous 11.1.2024
Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokous 6.6.2024
Kainuun maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokous 11.6.2024
Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokous 11.6.2024
Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän kokous 18.6.2024
Kainuun maakunnan yhteistyöryhmän kokous 18.6.2024
Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän kokous 25.6.2024

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä